

Stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu rozpočtu obce Hrachovo na roky 2025

Ustanovenie § 18f, odsek 1, písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len v z.n.p.) ukladá hlavnému kontrolórovi vypracovať odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce pred jeho schválením v zastupiteľstve obce. V súlade s citovaným ustanovením hlavný kontrolór obce

p r e d k l a d á m

odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce Hrachovo na rok 2025

Odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce na rok 2025 (ďalej len „odborné stanovisko“) bolo spracované na základe predloženého návrhu viacročného rozpočtu obce Hrachovo na roky 2025 – 2027, ktorý bol spracovaný v súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.

V zmysle čl. 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti sú subjekty verejnej správy povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky. Subjekty verejnej správy zohľadňujú pri zostavení svojho rozpočtu prognózy zverejnené ministerstvom financií SR.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA

Pri spracovaní odborného stanoviska som vychádzala z posúdenia predloženého návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2025 – 2027 (ďalej len „návrh rozpočtu“) z dvoch hľadísk:

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

1.1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. a zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. a ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákonov:

- č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v z.n.p.
- č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.
- č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v z.n.p. a ostatné súvisiace právne normy.

1.2. Súlad so všeobecne záväznými nariadeniami obce

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade so všeobecne záväzným nariadením obce o dani z nehnuteľností, za psa a poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

1.3. Informačná povinnosť obce

V zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p. je rozpočet obce pred schválením zverejnený najmenej 15 dní, spôsobom v obci obvyklým, aby sa k nemu mohli obyvatelia obce vyjadriť.

2. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v z.n.p., ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy.

B. VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU

Pri zostavovaní návrhu rozpočtu na rok 2025 sa vychádzalo predovšetkým z predpokladaného hospodárenia obce za rok 2024 a tiež z predpokladaného vývoja príjmov v roku 2025.

Návrh je zameraný na posúdenie súladu návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách, zásadami na zostavenie rozpočtu, na identifikáciu rizík a rezerv plnenia rozpočtových príjmov a rozpočtových výdavkov, ako aj hospodárnosť a efektívnosť rozpočtovaných finančných prostriedkov.

C. TVORBA NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je spracovaný podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. v členení podľa §9 ods. 1 citovaného zákona na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok – rok 2025,
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku - rok 2026,
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) – rok 2027.

Viacročný rozpočet na roky 2025 – 2027 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet obce na rok 2025 je záväzný, rozpočty na roky 2026 a 2027 nie sú záväzné, majú len orientačný charakter, ich ukazovatele sa spresňujú v ďalších rozpočtových rokoch.

Predkladaný návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2025 – 2027 sa v súlade s § 10 ods. 3 až 7 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. vnútorne člení na:

- a) bežný rozpočet, t.j. bežné príjmy a bežné výdavky,
- b) kapitálový rozpočet, t.j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,
- c) finančné operácie.

Vo viacročnom rozpočte na roky 2025 – 2027 sú vyjadrené aj finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu v rámci financovania prenesených kompetencií štátu. Od roku 2003 do 31.12.2024 boli materské školy originálnou školskou kompetenciou a boli predovšetkým z vlastných finančných zdrojov samospráv. Od 1.1.2025 budú materské školy, tak ako základné školy financované prostredníctvom normatívnych finančných prostriedkov.

D. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu obce Hrachovo na roky 2025-2027 je zostavený v súlade s ustanoveniami § 9 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy ako viacročný rozpočet na uvedené obdobie, pričom obsahuje údaje o plnení rozpočtu za predchádzajúce roky, a pri jeho zostavovaní bola v súlade s ustanovením § 4 ods. 7 uvedeného zákona uplatnená rozpočtová klasifikácia na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie stanovenej opatrením MF SR.

Na schválenie je predložený návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2025 – 2027:

Rozpočet celkom:

Rozpočtové roky	2025	2026	2027
Príjmy celkom	1 343 612	1 420 987	1 440 729
Výdavky celkom	1 343 612	1 420 987	1 440 729
Hospodárenie obce prebytok-schodok rozpočtu	0	0	0

v členení:

Bežný rozpočet

Rozpočtové roky	2025	2026	2027
Príjmy celkom	1 343 612,00	1 420 987,00	1 440 729,00
z toho: obec	1 298 412,00	1 375 787,00	1 395 529,00
školsťvo	45 200,00	45 200,00	45 200,00
Výdavky celkom	1 343 612,00	1 420 987,00	1 440 729,00
z toho: obec	301 848,00	335 773,00	355 515,00
školsťvo	1 041 764,00	1 085 214,00	1 085 214,00
Hospodárenie obce prebytok-schodok rozpočtu	0	0	0

Kapitálový rozpočet

Rozpočtové roky	2025	2026	2027
Príjmy celkom	0	0	0
Výdavky celkom	0	0	0
Hospodárenie obce prebytok-schodok rozpočtu	0	0	0

Finančné operácie

Rozpočtové roky	2025	2026	2027
Príjmy finančné operácie celkom	0	0	0

Výdavkové finančné operácie celkom	0	0	0
Hospodárenie obce prebytok-schodok rozpočtu	0	0	0

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že predkladaný návrh rozpočtu na rok 2025 je zostavený ako vyrovnaný bežný rozpočet, čo je v súlade s § 10, ods. 7 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. Predpokladaný návrh rozpočtu bežných výdavkov zohľadňuje nevyhnutné výdavky na zabezpečenie činnosti obecnej samosprávy a školstva.

Návrh rozpočtu obce na rok 2025 je zostavený ako vyrovnaný.

Riziká návrhu rozpočtu

Riziká návrhu rozpočtu obce Hrachovo na rok 2025 v príjmovej časti spočívajú predovšetkým nenaplnením makroekonomických a daňových prognóz, na ktoré bude mať vplyv ekonomický prepád, z dôvodu dopadu bezpečnostnej a energetickej krízy na slovenskú ekonomiku, prípadný rast nezamestnanosti a konsolidácia verejných financií.

Rizikový dopad na výdavkovú časť návrhu rozpočtu na rok 2025 môžu mať nasledovné skutočnosti:

- cena energií v roku 2025,
- rast inflácie,
- potreba dofinancovania miezd pedagogickým a nepedagogickým zamestnancov a prevádzkových výdavkov škôl v zmysle platnej legislatívy,
- zvýšenie základnej sadzby DPH z 20% na 23%, pričom dôjde k úprave znížených sadzieb DPH.

Odporúčania hlavnej kontrolórky obce eliminovanie identifikovaných rizík v budúročnom rozpočte:

- odporúčam dôsledné dodržiavať rozpočtovú rovnováhu a pri napĺňaní príjmov v plánovanej výške, regulovať čerpanie výdavkov so zachovaním princípu hospodárnosti, efektívnosti a účelnosti použitia rozpočtových výdavkov,
- z dôvodu nestability spotrebiteľských cien je veľmi pravdepodobné, že bude nutné rozpočet vo viacerých položkách niekoľko krát počas roka meniť, a odporúčam opatrenia na stabilitu obce predkladať na schválenie obecnému zastupiteľstvu.

Viacročný rozpočet na roky 2026-2027 má len informatívny charakter, nie je pre obec záväzný.

Návrh rozpočtu bol verejne prístupný v obci spôsobom obvyklým v zákonom stanovenej lehote, t.j. 15 dní pred schválením v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Na základe uvedených skutočností a popísaných rizík v stanovisku odporúčam obecnému zastupiteľstvu obce Hrachovo zohľadniť odporúčania hlavnej kontrolórky obce na eliminovanie rizík a po ich akceptovaní a osvojení **odporúčam obecnému zastupiteľstvu rozpočet obce Hrachovo na rok 2025 schváliť a rozpočet obce Hrachovo na roky 2026-2027 vziať na vedomie.**

V Hrachove, 5.12.2024

Ing. Jana Harandzová

hlavná kontrolórka obce